

”Ta så mycket suveränitet ni kan svälja!”

En komparativ studie om de facto-staterna
Abchazien och Tjetjenien

Anna Lundin

Karta över Kaukasus. I Sydkaukasus ligger Abchazien i Georgiens nordvästra hörn och gränsar till Ryssland och Svarta havet. Tjetjenien gränsar till Georgien och ligger i Nordkaukasus i södra Ryssland (Kartcentrum 1988).

Abstract

Abkhazia and Chechnya are both examples of de facto-states; that is they both function as independent states but they have no sovereignty as they are still official parts of their parent states Georgia and Russia. They both fought and won wars of independence in the early 90s, but since then their trajectories have taken separate directions. Abkhazia still functions as a de facto-state while Chechnya fought a second war against Russia that they lost, thus their days as a de facto-state are numbered. The aim of this comparative study is to explain this difference in outcomes. To do this I will apply Kolstø's analytical model that examines five factors that sustain de facto-states. These are 1) symbolic nation building; 2) military power; 3) the weakness of the parent state; 4) external patron and 5) the role of the international community. I will also examine a factor of my own; 6) democratization.

My conclusion is that Russia is the main reason why the outcome differs in the case Abkhazia as opposed to Chechnya. Russia has enabled Abkhazia's existence as a de facto-state by functioning as an external patron. It has enhanced Abkhazia's military power while also weakening the parent state Georgia. In the case of Chechnya, Russia is a rather strong parent state, deterring potential external patrons.

Nyckelord: de facto-stater, Abchazien, Tjetjenien, Georgien, Ryssland, separatism
Antal ord: 10 203

Förkortningar

CISPKF	The Commonwealth of Independent States Peacekeeping Force
EU	Europeiska Unionen
FN	Förenta Nationerna
IMF	International Monetary Fund
NATO	North Atlantic Treaty Organization
OSS	Oberoende Staters Samväld
OSSE	Organisationen för Säkerhet och Samarbete i Europa
UNOMIG	United Nations Observer Mission In Georgia
WTO	World Trade Organization

Innehållsförteckning

1	Introduktion.....	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Metod.....	2
1.3	Avgränsning och urval.....	2
1.4	Material.....	3
1.5	Begreppsdefinitioner.....	3
1.5.1	De facto-stat.....	3
1.5.2	Statskapacitet.....	5
1.5.3	Suveränitet.....	6
1.5.4	Demokrati.....	6
1.5.5	Demokratisering.....	6
2	Bakgrund.....	7
2.1	Abchazien.....	7
2.2	Tjetjenien.....	8
3	De facto-stater.....	11
3.1	De facto-stater i det internationella samhället.....	11
3.1.1	De facto-stater och internationell ekonomi.....	12
3.1.2	De facto-stater och internationell juridik.....	12
3.1.3	De facto-stater och internationell brottslighet.....	12
3.2	Abchazien som de facto-stat.....	12
3.3	Tjetjenien som de facto-stat.....	13
4	Analysmodell.....	15
4.1	Symboliskt nationsbyggande.....	15
4.2	Militär styrka.....	16
4.3	Svag moderstat.....	16
4.4	Extern beskyddarstat.....	16
4.5	Det internationella samhällets roll.....	17
4.6	Demokratisering.....	17

5 Analyser	18
5.1 Abchazien	18
5.1.1 Symboliskt nationsbyggande	18
5.1.2 Militär styrka	18
5.1.3 Svag moderstat	18
5.1.4 Extern beskyddarstat	19
5.1.5 Det internationella samhällets roll	19
5.1.6 Demokratisering	20
5.2 Tjetjenien	20
5.2.1 Symboliskt nationsbyggande	20
5.2.2 Militär styrka	21
5.2.3 Svag moderstat	22
5.2.4 Extern beskyddarstat	22
5.2.5 Det internationella samhällets roll	22
5.2.6 Demokratisering	23
6 Slutsatser och reflektioner	24
6.1 Symboliskt nationsbyggande	24
6.2 Militär styrka	24
6.3 Svag moderstat	25
6.4 Extern beskyddarstat	25
6.5 Det internationella samhällets roll	26
6.6 Demokratisering	26
6.7 Varför lever Abchazien kvar som de facto-stat medan Tjetjenien inte gör det?	27
6.8 Analysmodellens förklaringskraft	28
6.9 Förslag till vidare forskning	29
7 Referenser	30

1 Introduktion

”Ta så mycket suveränitet ni kan svälja!” sa Boris Jeltsin till de autonoma republikerna i den sovjetiska rådsrepubliken Ryssland i augusti 1990 (Walker 2003 s. 87). Tjetjenien hörsammade denna uppmaning och siktade högt genom att utropa sig först som suverän och sedan som en egen stat oberoende av Ryssland. Detta ledde till en tragedi som fortgår än idag. Den autonoma republiken Abchazien i rådsrepubliken Georgien påbörjade även de en kamp för suveränitet. När Sovjetunionen föll samman fick endast de 15 rådsrepublikerna suveränitet, medan de lägre administrativa enheterna autonoma republiker, autonoma regioner och autonoma oblasts/okrugs fick tillhöra de nya suveräna staterna, trots att vissa av dem utkämpade och vann självständighetskrig (Walker 2003 s. 3). Efter militära segrar mot sina moderstater (de stater som de facto-staterna formellt tillhör) fungerade både Abchazien och Tjetjenien som de facto-stater, vilket enligt Peggs definition innebär ett organiserat politiskt ledarskap som kommit till makt genom egen förmåga och har folkets stöd, förmåga att erbjuda befolkningen viss service, upprätthålla kontroll över territoriet samt åsikten att de har förmågan att ha diplomatiska kontakter med andra stater (1998 s. 26). De facto-stater har uppstått som ett resultat av en stark vilja att lämna den stat de juridiskt tillhör å ena sidan och det internationella samhällets ovilja att erkänna nya stater å andra sidan (McGarry 2004 s. X). De facto-staterna existerar i en gråzon mellan det än så länge ouppnådda målet suveränitet och moderstatens förlorade kontroll över de facto-statens territorium.

I historiens backspegel kan vi nu se att Tjetjenien inte längre existerar som en de facto-stat, medan Abchazien fortfarande finns kvar. I denna studie kommer jag att undersöka varför.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med studien är att belysa fenomenet de facto-stater och undersöka varför vissa de facto-stater lever vidare medan andra går under. Detta kommer att ske genom en komparativ fallstudie av områdena Abchazien i Georgien och Tjetjenien i Ryssland. De utvecklades bägge till de facto-stater under 90-talet, men sedan dess har deras utveckling skarpt skiljt sig åt. Abchazien är som de facto-stat betraktat kanske starkare än någonsin tidigare efter att de officiellt fått stöd av Ryssland i kriget mellan Georgien och Ryssland 2008 och även har erkänts av Ryssland som en suverän stat (Winiarski 2008-10-05). Tjetjenien å sin sida har brutits ner av de bägge krigen mot Ryssland och har förlorat den statskapacitet de en gång besatt (Graney 2004 s. 132).

Min frågeställning blir därför som följer:

Varför lever Abchazien kvar som de facto-stat medan Tjetjenien inte gör det?

1.2 Metod

Genom att redovisa alla mina steg i min metod och explicit diskutera och motivera de val jag gör längs med vägen eftersträvar jag intersubjektivitet (Teorell & Svensson 2007 s. 54). Då jag har en förklarande ambition gör jag en komparativ fallstudie då det vid studier av endast ett fall är lätt att generera flera olika förklaringar utan att kunna förkasta någon av dem. För att kunna förklara och dra slutsatser om orsak och verkan med hjälp av en fallstudie behöver jag kunna jämföra fall där jag har kontroll över likheter och skillnader (ibid. s. 83, Esaissaon et al 2007 s. 121). Komparationen är upplagd enligt Mills ”method of difference”-design och omfattar därför två fall av de facto-stater som jag anser har en rad oberoende variabler gemensamma men där utfallet ändå skiljt sig åt. Målet är att finna den oberoende variabeln som förklarar skillnaden.

Jag anser att Abchazien och Tjetjenien är lika varandra vad gäller många av de oberoende variabler som skulle kunna vara alternativa förklaringar. Exempel på deras likheter är deras gemensamma historia som autonoma republiker baserade på etnicitet under Sovjettiden (vilket Cornell anser vara förklaringen till de många konflikterna i Kaukasus (2002a; 2000b)), de ligger båda i Kaukasus och de blev båda de facto-stater under 90-talet som en följd av secessionsönskan. Strävan efter suveränitet ledde i bägge fallen till inbördeskrig.

Jag inser att en komparation av två fall leder till vissa begränsningar vad gäller resultatens generaliserbarhet jämfört med en kvantitativ komparativ studie, och syftet är därför inte att producera resultat som är generaliserbara för alla de facto-stater utan mitt främsta mål är att förklara de olika utfallen för Abchazien och Tjetjenien samt i viss mån även att testa Kolstøs analysmodell och göra en teoriutvecklande ansats genom ett tillägg av en egen faktor till analysmodellen.

1.3 Avgränsning och urval

Jag har valt att komparera fallen Abchazien och Tjetjenien enligt Mills ”method of difference”. Det finns en rad de facto-stater att välja bland, men en fördel med att välja två fall i Kaukasus är att de delar historisk bakgrund i Sovjetunionen och därför är lika varandra på en lång rad punkter. Tjetjenien är den de facto-stat i Kaukasus som förlorat sin status som de facto-stat, de övriga (Abchazien, Sydossetien och Nagorno-Karabach) lever vidare. Jag har valt Abchazien då de har samma mål som Tjetjenien, nämligen en suverän stat, till skillnad från Sydossetien och Nagorno-Karabach som snarare eftersträvar irredentism (vilket innebär att de vill uppgå i en annan stat).

Vad gäller begränsning så fokuserar jag tidsmässigt främst på tiden efter 1989 då Sovjetunionen började vackla eftersom det är då som frågan om de autonoma områdenas status börjar diskuteras på allvar. Jag diskuterar främst de politiska aspekterna och lämnar till stor del de ekonomiska därhän, även om de givetvis är nog så viktiga för att möjliggöra de facto-staternas överlevnad.

1.4 Material

Jag har valt att använda mig av sekundärmaterial då jag inte har möjlighet att göra en fältstudie i Abchazien och Tjetjenien, detta dels på grund av brist på tid och medel, dels på grund av att detta är svårtillgängliga områden som det är komplicerat att få inresetillstånd till. Efter att ha sökt material har jag dock konstaterat att mängden sekundärmaterial täcker behovet för min studie. För ökad tillförlitlighet har jag valt att främst använda mig av akademiskt producerat material, om än vissa journalistiska verk får belägga rena faktauppgifter.

När det gäller de källkritiska kriterierna äkthet, samtidighet, centralitet, tendens och oberoende anser jag tendens och oberoende vara de mest kritiska för studien. De facto-staterna är för många ett känsligt ämne så det gäller att vara kritisk i bedömningen av huruvida författaren har en agenda med sin text. Dock anser jag att den stora mängden källor minskar risken för tendens. Det finns även risk för att kriteriet oberoende inte alltid är uppfyllt (Teorell & Svensson 2007 s. 104, 106). De facto-stater är ett relativt utforskat ämne vilket innebär att många av författarna använder sig av samma källor. Genom att ständigt förhålla mig till de källkritiska kriterierna när jag läser in mig på ämnet är min ambition att endast använda mig av tillförlitligt material.

1.5 Begreppsdefinitioner

För att öka intersubjektiviteten och minska risken för missförstånd kommer jag nedan att definiera för uppsatsen avgörande begrepp.

1.5.1 De facto-stat

Jag baserar min definition av begreppet de facto-stat på Peggs *International Society and the De Facto State*, då Peggs bok från 1998 var den första som behandlade de facto-staten ur ett teoretiskt perspektiv. Pegg anser att man med hjälp av tio teoretiska kriterier kan särskilja de facto-stater från andra typer av aktörer i det internationella samhället.

	Generellt fokus	Specifikt fokus
1)	Kapacitet	De facto-stater kontra maktvakuum eller en statslös situation.
2)	Kapacitet	De facto-stater kontra uppror, terrorister, sporadiskt våld och slumpartad banditism.
3)	Kapacitet	Uthållighet.
4)	Mål	Det finns ett mål, målet är suveränitet som konstitutionell självständighet.
5)	Mål	Utträde kontra emigration; behovet av territoriellt berättigande.
6)	Åtskillnad	De facto-stater kontra marionettstater.
7)	Åtskillnad	De facto-stater kontra fredliga utträdesrörelser
8)	Åtskillnad	De facto-stater kontra andra ickesuveräna enheter med större internationell legitimitet.
9)	Åtskillnad	De facto-stater kontra förhastat erkännande av koloniala frihetsrörelser.
10)	Legitimitet, sannolikhet för framgång eller erkännande	Demokratisk ansvarsskyldighet.

Kriterium 1): Områden som inte kontrolleras av en erkänd stat utgör inte automatiskt de facto-stater, utan maktvakuum, oorganiserade statsklick, områden kontrollerade av lokala ledare, statslösa situationer och liknande räknas inte som de facto-stater (Pegg 1998 s. 28).

Kriterium 2): De facto-stater är politiska enheter med organiserat politiskt ledarskap som efter förmåga erbjuder service och tjänster till en viss befolkning på ett givet territorium med suveränitet som det slutgiltiga målet. De ska inte förväxlas med knarkbaroner, banditer eller kvasipolitiska grupper som har profitmål eller med terrorister eller sporadiska uppror utan samma statskapacitet och folkstöd (ibid. s. 29-30).

Kriterium 3): Pegg, liksom Kolstø, sätter en gräns på minst två års överlevnad för att det ska klassificeras som en de facto-stat (ibid. s. 32; Kolstø 2006 s. 726).

Kriterium 4): De facto-stater skiljer sig från politiska grupper med andra mål än full suveränitet. De skiljer sig också från revolutioner som vill ta över en existerande stat till skillnad från de facto-stater som vill träda ur en stat för att skapa en egen suverän stat (Pegg 1998 s. 33-34).

Kriterium 5): Emigration är missnöjda personer som försöker lämna en existerande stat utan att göra anspråk på dess territorium medan de facto-stater hävdar rätten till ett visst stycke land när de kräver suveränitet (ibid. s. 35).

Kriterium 6): Marionettstater kontrolleras externt medan de facto-staters ledare kommit till makten genom inhemska förmåga och folkstöd (ibid. s. 35-36).

Kriterium 7): Vid fredliga utträdesrörelser accepterar alla inblandade parter kravet på att upplösa en federation eller union. När det gäller de facto-stater är det ofta mer konfliktartat och moderstaten erkänner inte de facto-statens krav på secession (ibid. s. 36-37).

Kriterium 8): De facto-staten särskiljer sig från andra enheter med eller utan ifrågasatt suveränitet men med större legitimitet i det internationella systemet. För att bli internationellt erkänd bör en de facto-stat bli erkänd inom majoriteten av dessa fem områden: 1) några av de internationella och regionala stormakterna; 2) moderstaten; 3) grannländerna; 4) majoriteten av FN:s medlemsstater och 5) globala och regionala internationella organisationer och även kunna bli medlem i dessa (ibid. s. 38).

Kriterium 9): Krav på egna stater har ofta tillmötesgått om de kommit från rörelser som krävt frihet från kolonialmakter. I övrigt har principen om territoriell integritet värnats (ibid. s. 39-40).

Kriterium 10): Särskilt i Europa har demokratisk pluralism, mänskliga rättigheter, grundläggande friheter, rättssäkerhet och skydd för minoriteter blivit krav för erkännande av nya stater. Alltså har de facto-stater med demokratiskt styre större chans att uppnå suveränitet (ibid. s. 40-42).

1.5.2 Statskapacitet

Jag har valt att använda mig av Bäck och Hadenius definition av statskapacitet. De skiljer på begreppet "state-ness" och statens administrativa kapacitet, vilka tillsammans formar en stats kapacitet. Det första grundläggande kriteriet "state-ness" är en stats förmåga att upprätthålla suveräniteten över sitt territorium, vilket innebär att den har monopol över våldsanvändning, rättssystemet och skattepolitiken. I fungerande stater finns det ingen konkurrens på dessa områden. Därtill kommer frågan hur väl statens institutioner förmår att utföra sina uppgifter, det vill säga vilken implementeringskapacitet den besitter, vilket omfattar bland annat att personal anställs och befordras utifrån kompetens, tydliga regler för beslutsfattande och att administrationen är oberoende av politiken (Bäck & Hadenius 2008 s. 3).

1.5.3 Suveränitet

I det internationella samhället innebär suveränitet att en stat är konstitutionellt oberoende av andra stater. Suveränitet är absolut, det finns alltså inga grader av suveränitet utan en stat är antingen suverän eller så är det ingen stat såsom det internationella samhället ser ut idag (Jackson 1990 s. 32). Detta är enligt Lynch extern suveränitet. Man kan även tala om intern suveränitet vilket innebär att det endast finns ett styre på ett givet territorium (Lynch 2004 s. 16).

1933 antogs ”Montevideo Convention on Rights and Duties of States” och där fastslogs de kriterier som måste uppfyllas för att en enhet ska vara att betrakta som en suverän stat. Enligt dessa ska enheten ha 1) en permanent befolkning; 2) ett definierat territorium; 3) en regering och 4) kapaciteten att ha relationer med andra stater (ibid. s. 15).

Hädanefter när jag talar om suveränitet menar jag extern sådan om inget annat explicit anges.

1.5.4 Demokrati

Jag använder mig av Dahls demokratidefinition polyarki som är en av de mer omfattande och bygger på medverkan och konkurrens, vilket innebär att definitionens kärna är valproceduren. Dahls polyarki omfattar valda befattningshavare, fria och opartiska val, allmän rösträtt, rätt att kandidera i val, yttrandefrihet, alternativa informationskällor och föreningsfrihet (Linde & Ekman 2006 s. 17-19).

1.5.5 Demokratisering

Jag anammar Grugels definition vilken är att demokratisering är införandet och utvidgandet av medborgerliga rättigheter och skapandet av en demokratisk stat (Grugel 2002 s. 5).

2 Bakgrund

För att kunna tillgodogöra sig uppsatsen på bästa vis är det behjälpligt med viss kunskap om Abchaziens och Tjetjeniens historia, särskilt som Kaukasus enligt Cornell är ett område där historia för invånarna har större djup och mening än i många andra delar av världen (2002a s. 129). Därför följer nu en kortare redogörelse för de bägge områdenas respektive historia främst vad gäller deras relationer med deras moderstater och den politiska utvecklingen.

2.1 Abchazien

Abchazien ligger i den nordvästra delen av Georgien och gränsar i norr till Ryska Federationen och i väst till Svarta Havet och bebos av ca 340 000 invånare (Freedom House 2008a). Detta område har de senaste 3000 åren bebotts av abchazier. På 700-talet etablerades Abchazien som ett kungadöme och detta tillhörde periodvis Georgien för att 1810 hamna under Ryssland som ett protektorat, vilket abchazierna i bergsområdena kämpade emot under årtionden (Mihalkanin 2004 s. 144). Även Georgien var ett ryskt protektorat men blev år 1800 en del av det ryska imperiet (Cornell 2002a s. 133). Efter revolter 1866 deporterade Ryssland cirka 20 000 abchazier. Mellan 120 000 och 200 000 abchazier lämnade Abchazien för Turkiet som en följd av utvisningar och rädsla för repressalier (Mihalkanin 2004 s. 144). Före deportationerna var Abchazien ett i huvudsak muslimskt område men då de muslimska abchazierna fördrevs ändrades detta faktum. Rent demografiskt minskades de etniska abchaziernas andel i Abchazien i förhållande till andra etniciteter (Cornell 2002a s. 134).

Abchazien utropade 1917 sitt självbestämmande och året därefter grundades Georgien som samma år invaderade Abchazien (Mihalkanin 2004 s. 145). År 1921 blev Georgien en del av Sovjetunionen (Suny 1994 s. 209), och 1925 antogs den konstitution där Abchazien fick status som rådsrepublik. Dock ändrades konstitutionen 1931 och Abchazien blev då en autonom republik inom den georgiska rådsrepubliken i utbyte mot att Stalin lovade att inte påtvinga Abchazien kollektivisering (Mihalkanin 2004 s. 145). Abchazierna var förtryckta men till skillnad från andra folk i Nordkaukasus (såsom exempelvis tjetjenerna) deporterades de inte under andra världskriget och Abchazien hade större autonomi under den georgiska rådsrepubliken än vad de motsvarande autonoma republikerna i Nordkaukasus hade under den ryska rådsrepubliken (Cornell 2002a s. 152).

Demografin förändrades och abchazierna blev en allt mindre minoritet i sin autonoma republik på grund av tvångsförflyttning av främst georgier, armenier

och ryssar 1937-1953. De etniska abchaziernas proportion av befolkningen i Abchazien minskade från 28% 1926, till 18% 1939, till 13,3% 1950 och 1955 (Mihalkanin 2004 s. 145).

Abchazierna fick dock ett allt starkare grepp om myndigheterna efter Stalins död och kontrollerade vid slutet av 70-talet över två tredjedelar av myndighets-ämbetena. Detta och det faktum att Abchazien ekonomiskt sett hade det bättre än många andra delar av Georgien ledde till konflikter med de övriga etniciteterna i Georgien som ansåg att abchazierna fått för mycket privilegier medan abchazierna själva ansåg att deras autonomi fortfarande ej realiserats (Cornell 2002a s. 153, Kolstø 2006 s. 728).

År 1988 begärde en grupp intellektuella att Abchazien skulle tillhöra den ryska rådsrepubliken istället för den georgiska, vilket dock avslogs men ledde till förnyade spänningar mellan georgier och abchazier (Mihalkanin 2004 s. 147). Den 18 november 1989 förklarade sig Georgien som suverän, den 25 augusti 1990 gjorde Abchazien detsamma, den 9 april 1991 utropade Georgien sig som en självständig stat och den 23 juli 1992 förklarade sig Abchazien som självständiga från Georgien (Walker 2003 s. 64, 96, 140, 165). En konflikt mellan Georgiens första president Gamsachurdia och oppositionen eskalerade till inbördeskrig i slutet av 1991. Under tiden upphörde Sovjetunionen definitivt att existera vilket bidrog till att Abchazien hamnade i ett konstitutionellt vakuum. Abchaziens president Ardzinba tog kontroll över de sovjetiska militära styrkorna i Abchazien (om än Ryssland i praktiken styrde dem) (Cornell 2002a s. 165-166, 168). Georgien invaderade Abchazien den 14 augusti 1992 och kriget fortsatte med vissa avbrott till den 1 december 1993, dock enades parterna inte om eldupphöravtal förrän den 14 maj 1994. Resultatet av kriget var att Abchazien vann de facto frihet från Georgien. Oberoende Staters Samväld (OSS) avdelade 2000 (enbart ryska) soldater till den fredsbevarande styrkan CISPKF med syftet att övervaka eldupphöravtalet (Shanahan Cutts 2008 s. 289-290).

2.2 Tjetjenien

Tjetjenerna är den största etniska gruppen i Nordkaukasus och är tvivelsutan en nation då deras språk och kultur markant särskiljer sig från ryssarnas. Numer har Tjetjenien ca 1 200 000 invånare. Trots detta har de alltid varit en del av en större sammanslutning, sannolikt främst då Tjetjenien är litet (Bowker 2004 s. 465, Freedom House 2008b). Tjetjenerna konverterade till islam under 600-talet (Graney 2004 s. 119). Samhället är historiskt sett baserat på klaner och det finns idag ca 130 klaner även om krigen under 90-talet enligt Sakwa har lett till att krigsherrar alltmer tagit över klanäldstarnas roll (2005 s. 9). Enligt Graney kan man söka rötterna till tjetjenernas självständighetssträvan i historien som är full av möten mellan denna lilla nation och stormakter. Den första stora konflikten mellan Tjetjenien och Ryssland bröt ut redan 1722, och efter det kaukasiska kriget 1817-1864 deporterades tusentals tjetjener till Turkiet vilket ledde till ett tjetjenskt hat mot den ryska kolonialismen (Graney 2004 s. 119-120).

Efter ett brutalt nio månader långt krig mellan tjetjenerna och Röda Armén införlivades Tjetjenien i Sovjetunionen som en del i Sovjetiska Bergsrepubliken år 1920 för att senare bli en autonom republik inom den ryska rådsrepubliken tillsammans med Ingusjien. Under Stalins styre deporterades i februari 1944 hela den tjetjenska nationen till Centralasien efter anklagelser om att de hjälpt tyska styrkor. Cirka 300 000 deporterades och förlusterna beräknas till över 200 000 i dödsfall och utebliven demografisk tillväxt. Efter Stalins död fick tjetjenerna återvända (ibid. s. 120; Sakwa 2005 s. 24).

Tjetjenien var en förhållandevis outvecklad region och låg i botten i Sovjetunionen vad gäller olika mått på modernisering. Utbildningsnivån var låg, födelsetalen höga, halva befolkningen var under 30 år och arbetslösheten var uppe i 30%, vilket tillsammans visar på dålig socioekonomisk utveckling (Sakwa 2005 s. 1). Regionen var trots detta av strategiskt och ekonomiskt intresse för Ryssland då viktiga handelsrutter och oljepipelines passerade tjetjensk mark. Detta fick Dudajev, den förste ledaren i Tjetjenien efter Sovjetunionens fall, att tro att Tjetjenien kunde överleva som en självständig stat (Bowker 2004 s. 465).

Till skillnad från abchazierna var tjetjenerna tack vare sina höga födelsetal i majoritet i sin republik trots fördrivningen år 1944 (Graney 2004 s. 121). Trots detta hade de inte någon representation att tala om i den autonoma republikens beslutsfattande organ under sovjettiden och som nästan enda autonoma republik i den ryska rådsrepubliken kom inte partiledaren i republiken från titelnationen förrän Doku Zavgajev tog över 1989 (Bowker 2004 s. 466). Detta kan enligt Sakwa vara en förklaring till att Tjetjenien var den enda autonoma republik i Ryssland där transitionen efter Sovjets fall åtföljdes av en nationell revolution som avsatte den gamla nomenklaturen. Till skillnad från de flesta andra etniciteter i Sovjetunionen hade den lokala eliten inte tränats i politikens konst utan de som kom till makten i revolutionen var krigare med allt det innebar (Sakwa 2003 s. 159).

I september 1991 delades Tjetjenien och Ingusjien i två separata autonoma republiker (Graney 2004 s. 122). Den 12 juni 1990 förklarade sig Ryssland vara suverän, den 26 november 1990 gjorde även Tjetjenien så, den 1 november 1991 utropade Tjetjenien sig som en stat oberoende av Sovjetunionen och Ryssland och den 12 december 1991 utropade även Ryssland sig som en oberoende stat (Walker 64, 96, 140, 165). I juni 1991 uppmanade Jeltsin de ryska autonoma republikerna att ta så mycket suveränitet som de kunde hantera, vilket Dudajev tog till sitt hjärta och började bygga upp en tjetjensk stat. Enligt Graney skedde Dudajevs statsbygge på ett alltmer auktoritärt, ineffektivt och bitvis kriminellt vis (Graney 2004 s. 122-123). Rysslands president Jeltsin gick i december 1994 in i Tjetjenien med trupper av tre skäl: 1) spridandet från Tjetjenien av gisslantagande och terrorism i södra Ryssland; 2) ett misslyckat försök att ta Tjetjeniens huvudstad Groznyj i november 1994 med hjälp av tjetjenska oppositionstroga trupper och 3) den ryska militären trodde (felaktigt) att en fullskalig rysk militär intervention i Tjetjenien skulle vara en snabb och framgångsrik operation. Kriget misslyckades för Rysslands del och bidrog istället till att ena det tjetjenska folket mot Ryssland. I augusti 1996 undertecknades Chasavjurt-avtalet där frågan om tjetjensk självständighet sköts upp i fem år (ibid. s. 125-127). Efter Tjetjeniens militära

seger fungerade de som en de facto-stat fram till att ett nytt krig bröt ut i september 1999 (Lynch 2004 s. 11). Detta krig hjälpte Putin att konsolidera sin makt och bidrog till hans omval som president 2004 (Wood 2007 s. 98) Ryssland ansåg att den militära fasen av kriget i stort sett var över sommaren 2000, men först den 16 april 2009 avslutades operationen formellt och de 20 000 kvarvarande soldaterna ska dras tillbaka under våren 2009 (Lynch 2004 s. 130-131, Nevéus 2009-04-16).

3 De facto-stater

Det finns ofta en negativ bild av de facto-stater som omfattar skuggekonomier, svaga institutioner och krigsherrar, och samtidigt som den är befogad då många de facto-stater är svaga, fattiga och korrupta så skiljer de sig ofta inte från sina moderstater vad gäller dessa aspekter (Caspersen 2008 s. 117). I det internationella samhället utmärker de facto-stater sig dock då de saknar suveränitet. Nedan kommer jag att kortfattat redogöra för de facto-staternas situation i det internationella samhället samt Abchaziens och Tjetjeniens karaktärsdrag som de facto-stater.

3.1 De facto-stater i det internationella samhället

De facto-stater uppfyller de tre första kriterierna enligt Montevideo-konventionen (se 1.5.3 suveränitet) och anser sig även kunna uppfylla det fjärde kriteriet som rör förmåga att ha relationer med andra stater. Montevideo-konventionen rör empirisk suveränitet, men trots att de facto-staterna empiriskt uppfyller kraven för suveräna stater räcker inte detta för att göra dem vare sig legala eller legitima i det internationella samhället. De må ha intern suveränitet men de saknar extern sådan (Lynch 2004 s. 16). Som Pegg formulerar det så är de facto-staterna illegitima oavsett hur effektiva de är (1998 s. 5).

Utan suveränitet har de facto-staterna mycket få rättigheter och saknar det skydd som statsstatus ger suveräna stater, vilket är problematiskt då de facto-staterna ofta är inblandade i lokala krig och deras olösta politiska status talar för fortsatta konflikter (Kolossoff & O'Loughlin 1999 s. 151-152). Detta fungerar som incitament för de facto-stater att söka suveränitet då det juridiskt inte finns några mellanlägen, antingen är man en stat eller så finns man inte, åtminstone inte i teorin (Lynch 2004 s. 18).

Stater reagerar på de facto-stater enligt följande alternativ: 1) motarbetar aktivt dem med embargo och sanktioner; 2) ignorerar dem eller 3) en slags begränsad acceptans av deras existerande. Den vanligaste reaktionen är att ignorera de facto-staterna, vilket för med sig främst ekonomiska konsekvenser (Pegg 1998 s. 177). Ett av de främsta argumenten som framförts mot erkännande av nya stater är frågan om nya minoriteter som uppstår när nya stater bildas. Det anses även föreligga ett hot mot majoritetsstyre om minoriteter kan träda ur en stat så fort de är missnöjda med majoritetens politik (ibid. s. 193).

3.1.1 De facto-stater och internationell ekonomi

Kostnaden för de facto-staterna som övriga stater ignorans för med sig består främst av att bistånd och investeringar uteblir (Pegg 1998 s. 179). Medlemskap i FN, IMF och Världsbanken baseras på suveränitet vilket innebär att de facto-stater lämnas utanför. Däremot kan regeringar utan full suveränitet tas upp i WTO så länge de representerar ett territorium med egna tullar och handelsrestriktioner samt ansvarar för dessa så att de kan ändra dem i enlighet med WTO:s regler då det är ekonomier snarare än stater som är medlemmar (ibid. s. 182-183). Utländska investerare är ofta skeptiska mot att investera i de facto-stater då det finns en risk att juridiska kontrakt inte är internationellt bindande där (Kolstø 2006 s. 729).

3.1.2 De facto-stater och internationell juridik

Då de facto-stater saknar suveränitet har de inte rätt att ratificera internationella konventioner vilket till viss del innebär att de står utanför det internationella juridiska systemet. Dock omfattas de av exempelvis jus cogens (sedvanerätten) vilken som minst omfattar förbud mot aggression och skydd för vissa grundläggande mänskliga rättigheter. Den fastslår även att FN-stadgan inte går att avtala bort (Ratner & Abrams 2001 s. 20). Artikel 74 i Wienkonventionen om traktaträtten fastslår även att stater kan sluta avtal även om de inte har diplomatiska relationer vilket innebär att stater kan sluta avtal med de facto-stater utan att erkänna dem (1969). Artikel 3 i Genèvekonventionen om krigsfångars behandling rör alla stridande parter på fördragsslutande parter territorium. Detta innebär att även icke erkända stater omfattas av artikeln, och att tillämpandet av den inte ska ses som ett erkännande i sig (Pegg 1998 s. 190).

3.1.3 De facto-stater och internationell brottslighet

Då de flesta stater väljer att inte sluta avtal med de facto-stater blir de något av svarta hål i det internationella juridiska systemet, vilket utnyttjas av organiserad brottslighet för exempelvis trafficking av droger och vapen då internationell brottsbekämpning inte har tillgång till dessa territorier. Brottslingar kan även gömma sig i facto-stater utan att riskera utlämning (Pegg 1998 s. 176, 178). Förtjänster från brottslighet tjänar som incitament för fortsatt status quo då det handlar om stora summor.

3.2 Abchazien som de facto-stat

Abchazien har efter kriget mellan Ryssland och Georgien uppnått erkännande från tre stater: Ryssland, Somalia och Nicaragua (Winiarski 2008-10-05), vilket

betyder att Abchazien står utanför det internationella samhället av suveräna stater. Kriget 1992-1993 påverkade enligt Mihalkanin åtminstone 70% av Abchaziens territorium och den industriella produktionen minskade med 93% året efter kriget (2004 s. 154). Efter kriget var biståndsorganisationers stöd till abchazier tre gånger större än den abchaziska statsbudgeten (Lynch 2004 s. 84). På grund av det ekonomiska läget återvänder få av de unga som studerar utomlands till Abchazien, vilket leder till en dränering av kompetens och en negativ demografisk utveckling (Kolstø & Blakkisrud 2008 s. 495).

Det finns dock ett område som frodas i Abchazien, och det är trafficking av droger och andra varor, vilket beror på svaga institutioner, korruption och dåligt bevakade gränser och att området står utanför internationell kontroll. Problematiken startade under kaoset som rådde efter kriget på 90-talet och pågår fortfarande (Cornell et al 2006 s. 98).

Trots segern i kriget 1992-1993 saknade Abchazien full kontroll över sitt territorium då Kodori-dalen i nordöst inte stod under abchazisk kontroll förrän efter kriget 2008. Georgien hade inte heller alltid full kontroll över detta område men i samband med Rysslands krig mot Georgien fick Abchazien rysk hjälp med att definitivt driva ut Georgien från de facto-statens territorium (Kolstø & Blakkisrud 2008 s. 488; von Uexküll 2009).

3.3 Tjetjenien som de facto-stat

Tjetjenien var en de facto-stat mellan de bägge krigen på 90-talet (Lynch 2004 s. 11). Separatisterna själva använder namnet Itjkerien för den oberoende tjetjenska staten. Under den här tiden satsade Tjetjenien snarare på att skapa och stärka en tjetjensk nation än på att bygga en fungerande politisk enhet, vilket enligt Sakwa är en av förklaringarna till att Tjetjeniens frihetssträvan misslyckades. Tjetjeniens period som de facto-stat präglades av laglöshet och exempelvis kidnappningar var vanligt förekommande och även råder in i de närliggande autonoma republikerna, vilka kulminerade i två invasioner av Dagestan 1999. De interna konflikterna löstes inte politiskt och de tjetjenska ledarna fann att det var svårt att ena nationen då tjetjenerna främst var trogna sina klaner (Sakwa 2005 s. 10-11; Bowker 2004 s. 466). Maschadov som valdes till president 1997 försökte civilisera krigsledarna genom att inkorporera dem i regeringen, men detta fick istället resultatet att regeringen militariserades (Sakwa 2003 s. 172).

Då oppositionella krigsledare fått alltmer samröre med radikala islamister i bland annat Afghanistan, Dagestan och Kosovo införde Maschadov sharia-lagstiftning i ett försök att förekomma oppositionen och ena folket. Detta slog dock aldrig riktigt igenom då sharia skiljde sig markant åt från adat, vilket är den traditionella sedvanerätten i Tjetjenien (Graney 2004 s. 130).

Det första kriget 1994-1996 förstörde stora delar av Tjetjenien och dess infrastruktur. Cirka en tredjedel av den odlingsbara marken var efter kriget oanvändbar på grund av förstörelse i kriget eller minor som låg kvar. Eftersom Tjetjenien saknade suveränitet hade de inte möjlighet att få lån från exempelvis

IMF och var därför beroende av ryska medel för återuppbyggnad. Dessa sågs av den tjetjenska sidan som ersättning för förstörelse orsakad i kriget medan Ryssland såg pengarna som resursfördelning inom den ryska statsbudgeten. Påpekas bör dock att dessa pengar sällan nådde fram utan förskingrades någonstans längs med vägen. År 1998 var arbetslösheten 80% och produktionen motsvarade endast 5-8% av förkrignivån. (Wood 2007 s. 83, 85).

Det andra kriget bröt ut i september 1999 då Ryssland gick in i Tjetjenien. Denna gång var de bättre förberedda på att möta gerillaliknande metoder och kunde därför dra fördel av sin överlägsenhet vad gäller militär teknologi och manskap. Dock kränkte Ryssland även i detta krig de mänskliga rättigheterna och folkrätten (Sakwa 2003 s. 180). Resultatet blev att det tjetjenska samhället och deras statskapacitet ödelades (Graney 2004 s. 132).

4 Analysmodell

Kolstø granskar i sin artikel ”The Sustainability and Future of Unrecognized Quasi-States” fem faktorer som han anser påverkar sannolikheten att de facto-stater överlever. Dessa är 1) symboliskt nationsbyggande; 2) militarisering av samhället; 3) svag moderstat; 4) stöd från en extern beskyddarstat och 5) brist på engagemang från det internationella samhället (2006 s. 729). Som ett komplement till dessa faktorer kommer jag att lägga en egen, nämligen demokratisering, inspirerad av Caspersens ”Separatism and Democracy in the Caucasus” (2008). Jag kommer nu först att redogöra närmare för dessa sammanlagt sex faktorer och sedan granska mina fall Tjetjenien och Abchazien utifrån dem.

4.1 Symboliskt nationsbyggande

Som Kolstø påpekar är det skillnad på att bygga en stat och att bygga en nation. Att bygga en stat omfattar den institutionella, ekonomiska och militära grunden till en fungerande stat, det vill säga konkreta och mer ”hårda” aspekter av att skapa en stat. Att bygga en nation handlar mer om de ”mjuka” aspekterna av statskonsolidering, såsom utvecklandet av en gemensam nationell identitet hos befolkningen genom symboler, propaganda, historieskrivning och traditioner. Det internationella samhället bygger på nationalstater och på samma vis som statsledare anser sig representera sin nation gör även ledarna för de facto-stater det. Genom att bygga en nation försöker ledarna få internt stöd från den egna befolkningen.

Enligt Kolstø är nationsbyggandet oftast beroende av statsbyggandet, befolkningen vill alltså ofta få exempelvis säkerhet och välfärd från sin stat och i utbyte stödjer de staten. Kolstø anser dock att många de facto-stater har lyckats väl med att skapa en nation trots att de många gånger inte lyckats bygga välfungerande stater. Detta beror enligt honom främst på tre anledningar: 1) De facto-stater kan bygga på minnet av inbördeskrig. Genom sin fortsatta överlevnad kan de hävda att de vunnit kriget, och detta ökar möjligheterna att använda minnen av kriget som argument för att de är en gemensam nation. Detta sker genom exempelvis instiftandet av minnesdagar och ordensmedaljer. 2) De facto-stater kan skapa bilden av en gemensam yttre fiende. Även om inbördeskriget är över så finns moderstaten fortfarande kvar och hävdar sin jurisdiktion över de facto-staten. 3) Befolkningen homogeniseras genom att grupper i de facto-staten som sympatiserar med moderstaten flyr medan sympatisörer till de facto-staten återvänder. Det förekommer även etnisk rensning i samband med inbördeskrigen.

Alla de facto-stater har antagit en statsflagga, en nationalsång, en vapensköld, nya helgdagar och andra symboler för statsstatus. Ju svagare deras krav på en egen stat är, desto mer anstränger de sig för att övertyga befolkningen om att de är en nation och en stat (Kolstø 2006 s. 729-731).

4.2 Militär styrka

Att skapa en nation räcker inte för att överleva, de facto-staten behöver även kunna försvara sig fysiskt. De facto-stater skapas med militär kraft och fortsätter att överleva genom att ha en fortsatt militär förmåga. Då de inte är erkända skyddas de inte av det internationella systemet utan är lovligen byten för moderstaterna och måste alltså i större utsträckning än suveräna stater förlita sig på militär kapacitet. Därmed inte sagt att de väpnade styrkorna behöver vara särskilt stora. Oftast är de små i jämförelse med moderstaternas, men i relation till de facto-staternas invånarantal är de omfattande. Detta betyder att de facto-stater måste lägga en oproportionerligt stor del av statsbudgeten på försvaret, vilket i sin tur drabbar välfärd, utbildning och infrastruktur då medel tas från dessa sektorer. Försvarets centrala roll i de facto-stater leder till att samhället militariserar och i många fall har militära ledare haft stort inflytande över politiken och ekonomin (Kolstø 2006 s. 731-732).

4.3 Svag moderstat

Många moderstater till de facto-stater är svaga, såväl politiskt, institutionellt som militärt. Så länge det råder politiskt kaos och ekonomisk misär i moderstaten hindras den inte bara från att vinna tillbaka de facto-staten genom en militär operation, den attraherar de facto-statens befolkning. Inte ens de invånare som är missnöjda med ledarna i de facto-staten är lockas av en återförening med en dåligt fungerande moderstat (Kolstø 2006 s. 732-733).

4.4 Extern beskyddarstat

Inte alla moderstater är svaga såsom redogjordes för i punkten ovan. Vissa de facto-stater måste försvara sig mot moderstater med en välfungerande statsapparat, en solid ekonomi och ett starkt försvar. Många de facto-stater (även de som står emot svaga moderstater) är därför beroende av stöd från en extern beskyddarstat. Med hjälp av en mäktig beskyddarstat kan en de facto-stat stå emot även en relativt stark moderstat. I vissa fall utnyttjar beskyddarstaten de facto-staten för sina egna syften. Dessa är ofta att utöva påtryckning på de facto-statens

moderstat och att generellt visa sin makt i regionen. Enligt Kolstø visar dock erfarenheten att de facto-staterna inte alltid följer beskyddarstatens vilja (Kolstø 2006 s. 733).

4.5 Det internationella samhällets roll

Internationella organisationer såsom FN, OSSE och NATO har spelat flera olika roller i konflikterna mellan de facto-staterna och deras moderstater. Genom att förneka de facto-staterna tillträde till det internationella systemet med suveräna stater verkar deras mål att uppnå suveränitet ha hamnat utom räckhåll. Samtidigt finns det dock fall då det är internationella organisationer som upprätthåller de facto-staterna genom att fungera som en extern beskyddare. Bland annat FN och OSSE har varit engagerade i förhandlingar och fredsbevarande missioner i konflikter om de facto-stater. Om än målet varit fredliga lösningar på konflikterna har de internationella organisationerna många gånger bidragit till att utbrytarområdena kunnat behålla sin status som de facto-stater genom att förhandlingarna dragit ut på tiden och konflikterna frusit. Fredsbevarande missioner har även de bidragit till att de facto-stater kunnat leva vidare då fredsbevararna ofta i praktiken fungerar som gränsvakter för de facto-staten. Ett problem med det internationella samhällets inblandning i konflikter rörande de facto-stater har varit obeslutsamhet och inkonsekvens, vilket enligt Kolstø är ett tecken på den låga prioritet dessa konflikter haft i västvärlden. Detta har lett till att ett utrymme skapats för regionala hegemonier att fullfölja sin agenda i dessa konflikter (Kolstø 2006 s. 734).

4.6 Demokratisering

I det internationella samhället läggs allt större vikt vid demokratisering samt även vid värden i allmänhet. Särskilt USA:s utrikespolitik framhåller detta, men demokrati är även ett krav för exempelvis EU-medlemskap. Sambandet mellan demokratisering och erkännande har stärkts av det internationella samhällets policies i Kosovo, vilka av Caspersen sammanfattas med ”standard före status”. Kosovo satsade medvetet på en demokratiseringsprocess och blev i februari 2008 erkända. Även Pegg påpekar att särskilt i Europa har demokratisk pluralism, mänskliga rättigheter, grundläggande friheter, rättssäkerhet och minoritetsskydd blivit krav för erkännande av nya stater. Detta har fått de facto-stater att inleda demokratiseringsprocesser i hopp om ökade chanser att erkännas i det internationella samhället och uppnå suveränitet (Caspersen 2008 s. 123; Pegg 1998 s. 40-42).

5 Analyser

Nedan kommer jag att applicera min analysmodell på de bägge fallen Abchazien och Tjetjenien.

5.1 Abchazien

Då Abchazien levt kvar som de facto-stat sedan början av 90-talet är det intressant att se hur väl de lyckats skapa de förutsättningar som enligt analysmodellen är avgörande för de facto-staters överlevnad.

5.1.1 Symboliskt nationsbyggande

När det gäller de tre faktorerna som Kolstø nämner så har Abchazien satsat på dem alla. 1) De bygger på minnet av inbördeskriget exempelvis genom att de har instiftat minnesdagen av självständigheten som nationaldag (Helgdagar.com). 2) De framställer fortfarande Georgien som en gemensam yttre fiende, vilket i samband med kriget 2008 sannolikt ytterligare förstärkte. 3) Abchaziens befolkning är fortfarande långt ifrån homogen men andelen georgier har minskat drastiskt då de flytt och fördrivits i samband med krigen och den abchaziska staten behandlar andra etniciteter än den abchaziska dåligt (Lynch 2004 s. 53).

5.1.2 Militär styrka

Abchazien styrs inte av militären men den har en framskjuten roll. Under kriget 1992-1993 utgjorde de väpnade styrkorna staten, och då det inte finns något fredsavtal utan endast ett eldupphöravtal har Abchazien satsat på att skapa en militär struktur som omfattar ca 2000 man med möjligheten att mobilisera ytterligare ca 8000 man (Lynch 2004 s. 57). De väpnade styrkorna får en mycket stor del av Abchaziens medel och höga befäl inom försvaret har även framträdande roller inom politiken och ekonomin (Lynch 2004 s. 88).

5.1.3 Svag moderstat

Georgien är en svag stat både politiskt och militärt. Ett tecken på detta är att de två första presidenterna avsattes innan deras mandatperiod gick ut (Malek 2006 s.

450) och den nuvarande presidenten, Saakasjvili, utlyste undantagstillstånd i slutet av 2007 efter stora demonstrationer som krävde hans avgång (Freedom House 2008c). Georgien kontrollerar inte heller hela sitt territorium då ca 18% utgörs av de facto-staterna Abchazien och Sydossetien. Periodvis har kontrollen inte sträckt sig bortom huvudstaden Tbilisi, vilket även lett till stora problem med smuggling och därmed missade statsinkomster (Malek s. 453). Georgien saknar kapacitet att militärt återupprätta kontrollen över sitt territorium då ryska fredsbevarande styrkor bevarade status quo tidigare och numer skulle Abchazien sannolikt få stöd av reguljära ryska styrkor, vilket enligt Malek bidrar till att Georgien är att betrakta som en misslyckad stat (ibid. s. 455, 459).

5.1.4 Extern beskyddarstat

Ryssland fortsätter enligt Kolossov och O'Loughlin att utöva geopolitiskt inflytande i de forna sovjetstaterna och bidrar bl.a. till att skapa en stat i Abchazien (1999 s. 153). Abchazien vann kriget 1992-1993 med rysk hjälp i form av materiel, officerare och trupper som deltog i striderna samt luftanfall mot georgiskt artilleri (Lynch 2004 s. 29, 75), och de flesta är överens om att Abchazien inte skulle besekrat Georgien utan Rysslands hjälp (Mihalkanin 2004 s. 149). Tidigare fungerade de ryska fredsbevarande trupperna från OSS i praktiken som gränsvakter som skyddade Abchaziens gränser och tog de abchaziska myndigheternas parti gentemot Georgien, men den missionen är avslutad efter kriget 2008 (Cornell et al 2006 s. 46; Försvarsmakten 2009).

Abchazien var inblandat i kriget mellan Ryssland och Georgien 2008 om än de huvudsakliga striderna skedde i och omkring de facto-staten Sydossetien. Ryssland satte in nära 9000 man i Abchazien (Larsson 2008 s. 30). Resultatet av kriget var att de facto-staten fick kontroll över hela sitt territorium då Kodori-dalen rensades på georgisk närvaro (von Uexküll 2009).

Abchazien förlitar sig på Ryssland även vad gäller viss service som en stat antas ge sina medborgare. Då de abchaziska passen inte är internationellt giltiga har 70-90% av abchazierna ryskt medborgarskap, vilket även berättigar dem till rysk pension och socialbidrag som är markant högre än de georgiska motsvarigheterna (Shanahan Cutts 2008 s. 299-300).

5.1.5 Det internationella samhällets roll

EU och andra internationella organisationer har gett Abchazien bistånd och stött skapandet av ett civilsamhälle (Caspersen 2008 s. 125). Generellt sett är dock Abchazien isolerat i det internationella samhället, vilket lett till att de förlitat sig på ryskt militärt stöd (Lynch 2004 s. 122). FN har en observatörsmission vars mandat är att observera och rapportera implementeringen av eldupphöravtalet från 1994. Innan OSS:s fredsbevarande mission upphörde skulle FN även observera dess operationer (Försvarsmakten 2009). Säkerhetsrådet antog i mars i år resolution 1866 som fastslår att UNOMIG:s mandat förlängs till 15 juni 2009

(UNOMIG 2009). OSSE har även en grupp på plats som samarbetar med UNOMIG (OSSE 2009).

5.1.6 Demokratisering

Abchazien har lyckats med att skapa de nödvändiga myndigheterna i en stat såsom väpnade styrkor, polis och ett rättssystem och lyckas även erbjuda viss basal service till sina invånare, bland annat utbildning och sjukvård (Caspersen 2008 s. 119). Vad mer är att de även eftersträvar demokratisering. Det har förvisso periodvis gått trögt, men det har skett stora förändringar sedan kriget 1992-1993. I presidentvalet år 1999 ställde ingen motkandidat upp emot den sittande presidenten Ardzinba och i parlamentsvalet år 2002 drog oppositionen tillbaka de flesta av sina kandidater i protest mot hur valet gick till. År 2004 var bilden dock en annan och då vann oppositionen presidentvalet. Abchazien har alltså till skillnad från moderstaten Georgien haft ett maktskifte i ett demokratiskt val (ibid. s. 122-123). Det bör dock påpekas att många georgier bosatta i Abchazien är uteslutna från det politiska systemet då abchaziska lagar tillåter dubbelt ryskt/abchaziskt medborgarskap men inte georgiskt/abchaziskt. Detta innebär att många georgier saknar rösträtt i Abchazien trots att de levt där hela sina liv (Shanahan Cutts 2008 s. 300).

EU tillsammans med internationella organisationer har gett stöd till utvecklingen av det abchaziska civilsamhället. Dock har de inte någon hjälp med utvecklingen av rättssäkerheten eller fri media (Caspersen 2008 s. 125). Abchazien får omdömet delvis fritt av Freedom House och fem poäng för både politiska rättigheter och civila friheter (på en sjugradig skala där ett är bäst och sju sämst) (Freedom House 2008a). Resultatet kan jämföras med moderstaten Georgien som får fyra poäng i båda kategorierna (Freedom House 2008b).

5.2 Tjetjenien

Då Tjetjenien till skillnad från Abchazien inte längre finns kvar som de facto-stat är det intressant att se vilket utfall Tjetjenien har på de sex faktorerna i analysmodellen.

5.2.1 Symboliskt nationsbyggande

En av de främsta enande faktorerna i Tjetjenien har varit en stark motvilja mot rysk kolonialism, vilket Ryssland bidragit till genom de bägge krigen de startat mot Tjetjenien. Ryssland har spelat den tjetjenska nationalismen i händerna genom att precis som i början av 1800-talet än en gång använda den brända jordens taktik (Sakwa 2005 s. 27).

Presidenterna Dudajev och Maschadov har försökt ena den tjetjenska nationen kring islam men detta har varit ganska misslyckat då det dels uteslutit den ickemuslimska minoriteten, dels för att muslimerna är delade då majoriteten tillhör sufi-inriktningen samtidigt som alltför många gått över till den mer radikala wahhabism-traditionen (Bowker 2004 s. 466).

Den symboliska tjetjenska nationen har främst samlats kring en gemensam yttre fiende. Detta lever kvar och trots att den nuvarande tjetjenska presidenten Ramzan Kadyrov samarbetar med Putin anser han att 16 april, då beslutet att dra tillbaka de ryska trupperna annonserades, ska firas som en helgdag framöver (Blomgren 2009-03-08, Nevéus 2009-04-16).

I slutändan har Tjetjenien misslyckats med det symboliska nationsbyggandet, då civilbefolkningen är kluven i sin inställning till presidenten Ramzan Kadyrov. Hans klan styr Tjetjenien med Moskvas goda minne och han ses av folket som en rysk marionett. Vissa hyllar honom då han skapat stabilitet och återuppbyggt Groznyj och andra städer förvånansvärt snabbt (med hjälp av ryska medel där investeringarna inför OS 2014 i Sotji är de enda som kan mäta sig i storlek). Samtidigt kritiserar han för att det inte finns några formella lagar utan det är hans ord som gäller vilket yttrar sig i det faktum att Kadyrovs privatarmé tar itu med meningsmotståndare efter eget behag (Blomgren 2009-03-08, Leijonhielm et al 2009 s. 52). Det är intressant att påpeka att Tjetjenien numer misslyckats med det symboliska nationsbyggandet trots att de uppfyller de tre momenten Kolstø talar om, nämligen 1) minne av inbördeskrig; 2) gemensam yttre fiende och 3) homogeniserad befolkning (2006 s. 730).

5.2.2 Militär styrka

När Röda Armén drog sig tillbaka i början av 1992 lämnade de efter sig tillräckligt med vapen för att rusta 100 000 soldater i Tjetjenien, vilket är mer än någon annanstans. 90% av dessa föll i den tjetjenske presidentens händer, vilket givetvis har givetvis bidragit till Tjetjeniens militära framgångar (Sakwa 2005 s. 26). I det första kriget 1994-1996 visade det sig att Rysslands armé som var avsedd att användas i storskaliga krig med stridsfordon och kärnvapen inte var särskilt effektiv mot Tjetjeniens gerillaliknande krigföring. De tjetjenska krigsledarna Dudaev och Maschadov (sedermera även presidenter i Tjetjenien) hade båda lärt sig krigföring i Afghanistan medan Sjamil Basaev hade tränats av ryska specialstyrkor för att stödja deras operationer i Abchazien i början av 90-talet (Sakwa 2003 s. 171). Ryssland förmådde alltså inte att utnyttja sin överlägsenhet vad gäller storlek och utrustning, vilket ledde till att de kom att använda sig av metoder som stred mot folkrätten som i sin tur ledde till en legitimitetsförlust för Ryssland. Detta och inte själva förlusten på slagfältet är enligt Sakwa orsaken till att Tjetjenien lyckades tvinga fram fredsavtalet i det första kriget (Sakwa 2005 s. 29). Även i det andra kriget har Ryssland mött större motgångar än de räknat med och Tjetjeniens gerillaattacker har fortsatt långt efter att Ryssland år 2000 påstått att den militära fasen var över (Graney 2004 s. 131).

Tjetjenien har sedan Sovjetunionens fall styrts av militärer snarare än politiker. Dudajev, den förste presidenten var tidigare general i det sovjetiska flygvapnet, hans efterträdare Maschadov var överste i Röda Armén och den nuvarande presidenten Ramzan Kadyrov var krigsherre i kriget mot Ryssland precis som hans företrädare, nämligen hans far Achmed Kadyrov (ibid. s. 121, 127; Blomgren 2009-03-08; Nevéus 2009-04-16). Flera krigsledare fick även framskjutna roller i regeringen vilket ledde till att den militariserades (Sakwa 2003 s. 172). Numer styr Ramzan Kadyrov Tjetjenien med järnhand och hans privatarmé sprider skräck i samhället (Blomgren 2009-03-08). Efter att Kadyrov bekämpat separatistkämparna finns det enligt Freedom House endast några hundra kvar i Tjetjenien och de är dåligt utrustade och organiserade (2008b).

5.2.3 Svag moderstat

Rysslands statskapacitet var förhållandevis låg under den första halvan av 90-talet för att från 1995 öka igen och 2006 vara högre än innan Gorbatjov införde glasnost och perestrojka (Tilly 2007 s. 136-137). Putin poängterade under sin valkampanj under 2000 behovet av en stark stat och lovade även att ta itu med de islamistiska fundamentalister som enligt honom hotade Tjetjenien och andra delar av Kaukasus. Efter sin valseger minskade han de regionala guvernörernas makt, ökade den statliga kontrollen över media och försökte minska oligarkernas inflytande (ibid. s. 134). Det finns ett samband mellan Rysslands styrka och statskapacitet och Tjetjeniens. Under början av 90-talet då Ryssland var svagt tillförsäkrade sig Tjetjenien alltmer suveränitet och när Ryssland återtagit sin statskapacitet besegrade de Tjetjenien i det andra kriget som startade 1999 och det tjetjenska samhället och deras statskapacitet slogs i spillror. (Graney 2004 s. 132)

5.2.4 Extern beskyddarstat

Under Tjetjeniens period som de facto-stat åkte presidenten Maschadov regelbundet till Turkiet, Jordanien och Azerbajdzjan då dessa länder har de största tjetjenska diaspororna och fick förvisso inofficiellt politiskt stöd och viss ekonomisk hjälp men inte i så stor utsträckning att man kan påstå att Tjetjenien haft en extern beskyddarstat. Talibanregimen i Afghanistan etablerade som enda stat diplomatiska kontakter med de facto-staten Tjetjenien 1998, vilket kan ses som ett tecken på att islam fick allt större inflytande i området (Graney 2004 s. 128-129).

5.2.5 Det internationella samhällets roll

Det internationella samhället har för det mesta stött Ryssland i deras kamp mot de tjetjenska frihetskämparna då de internationella lagarna var på Rysslands sida och Tjetjenien hade hemfallit åt laglöshet och diktatur (Bowker 2004 s. 474).

McGarry anser att detta delvis beror på en förändrad inställning sedan 11 september 2001, då separatiströrelser såsom tjetjenernas sedan dess fått allt mindre förståelse internationellt (2004 s. X). Röda Arméns uppdrag i det första kriget var att återupprätta den konstitutionella ordningen medan det andra kriget beskrevs som kontraterrorism vilket speglats i det mycket större stödet för det andra kriget, både nationellt och internationellt (Sakwa 2005 s. 17). Exempelvis ser Tony Blair Rysslands militära operation som påbörjades 1999 som en del i det internationella kriget mot terrorism (Bowker 2004 s. 475).

Dock uteslöts faktiskt Ryssland ur Europarådet 2000-2001 på grund av att de kränkte mänskliga rättigheter i Tjetjenien men de återfick sitt medlemskap trots tydliga bevis på att kränkningarna fortgick långt efter krigets officiella slut i april 2000 (ibid. s. 475). Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna har fällt Ryssland i en serie domar för övergrepp begångna av ryska styrkor i Tjetjenien (Sävborg 2008).

5.2.6 Demokratisering

Den 27 januari 1997 hölls presidentval i vilket Maschadov segrade. Valet bedömdes av OSSE vara exemplariskt och fritt, vilket visar att Tjetjenien hade demokratiska aspirationer (Wood 2007 s. 88). De första avrättningarna beslutade enligt sharia skedde dock samma år (ibid. s. 90), och numer står det skvalt till med demokratin i Tjetjenien.

Kadyrov styr Tjetjenien efter eget behag med hjälp av sin flera tusen man starka privatarmé som kallas för kadyrovtsy. Enligt människorättsaktivister är det numer de som står för de flesta övergreppen såsom tortyr, mord och försvinnanden och inte de ryska styrkorna (Sjöström 2006-03-06).

De facto-staten bedöms av Freedom House vara icke fri och får sju poäng för både politiska rättigheter och medborgerliga friheter, och dessa poäng har de haft sedan Freedom House började möta demokratigraden i Tjetjenien 2002 (Freedom House 2008b).

6 Slutsatser och reflektioner

Jag kommer nedan att gå igenom faktorerna en i taget för att kunna svara på frågeställningen ”Varför lever Abchazien kvar som de facto-stat medan Tjetjenien inte gör det?”. Jag kommer även att reflektera över förklaringskraften i Kolstøs analysmodell samt över det teoriutvecklande tillägget av faktorn demokratisering.

6.1 Symboliskt nationsbyggande

Vad gäller den första faktorn i Kolstøs analysmodell så lyckades både Abchazien och Tjetjenien med att bygga symboliska nationer. Tjetjenien hade till en början problem med att skapa en tjetjensk nation då den starka klanlojaliteten stod i vägen men den ryska invasionen i slutet av 1994 ledde till ett enande av den tjetjenska befolkningen mot Ryssland som uppfattades som en gemensam yttre fiende (Graney 2004 s. 126). Målet med det symboliska nationsbyggandet är att få folkets stöd (Kolstø 2006 s. 730). Abchazien är fortfarande en enad nation medan Tjetjeniens befolkning splittrats efter att Tjetjenien föll som de facto-stat.

6.2 Militär styrka

Gällande den andra faktorn, militär styrka, så kan resultatet tolkas på olika vis. Man kan se det som att både Abchazien och Tjetjenien har uppvisat militär styrka då de bägge vunnit krig mot sina respektive moderstater. Deras väpnade styrkor har även varit stora i förhållande till befolkningsstorlek. Man kan också mäta den militära styrkan i relation till moderstatens. Rysslands väpnade styrkor uppgick 1998 (året före det andra Tjetjenien-kriget utbröt) till 2,3 miljoner man (Nilsson 1998).¹ Jeltsin skickade 40 000 soldater till det första kriget i Tjetjenien och Putin skickade 93 000 till det andra (Wood 2007 s. 100). I jämförelse är givetvis Tjetjenien militärt sett svagt. Situationen är något annorlunda för Abchazien. Som en jämförelse med Rysslands 2,3 miljoner soldater 1998 visste Georgien inte ens hur många man de hade att tillgå vid millennieskiftet då det ekonomiska läget var så kritiskt att deras soldater skickades hem för att staten skulle slippa brödföda dem (Global Security 2009). I CIA World Factbook görs bedömningen att Georgien 2005 lade 0,59% av BNP på sitt försvar medan Ryssland lade 3,9% av BNP. Ryssland lade alltså över sex gånger så stor andel av BNP på försvaret och

---

¹I Ryssland har många ministerier och myndigheter sina egna väpnade styrkor vilket till stor del leder till dubbla organisationer och delvis förklarar det stora antalet soldater (Nilsson 1998).

då Rysslands BNP givetvis är mycket större än Georgiens kan man alltså dra slutsatsen att när det gäller militär styrka mätt i relation till moderstatens så är Tjetjenien avsevärt svagare än Abchazien (CIA 2009a, CIA 2009b). Kolstø påpekar dock att om än de facto-staternas militära styrka är liten i absoluta tal och i förhållande till moderstaternas så kan de ändå vara stora i förhållande till befolkningsstorlek och BNP och militära ledare kan ha inflytande bortom enbart försvarsfrågor. Så bedömer jag att situationen varit i både Abchazien och Tjetjenien.

6.3 Svag moderstat

Både Abchazien och Tjetjenien har passat på att utöka sin autonomi under perioder då deras moderstater varit svaga. Det som skiljer fallen åt är att Ryssland har stärkt sina positioner avsevärt under Putins styre medan Georgien fortsatt att vara en svag stat. Detta är en bidragande orsak till att Abchazien kunnat fortsätta existera som en de facto-stat då Georgien trots Saakasjvilis kamp för att återföra Abchazien och Sydossetien under georgiskt styre inte har kontroll över hela sitt territorium (Mitchell 2006 s. 674).

6.4 Extern beskyddarstat

Det framstår tydligt att Abchazien har en extern beskyddarstat i Ryssland och det är även klart att Ryssland är mycket starkare än vad Georgien är. Abchazien fick militärt stöd från Ryssland under kriget på 90-talet och under kriget mellan Ryssland och Georgien 2008 berördes även Abchazien vars position förstärktes då det ledde till att de fick sina första erkännanden från andra stater, nämligen Ryssland, Nicaragua och Somalia (Winiarski 2008-10-05). Utan sin externa beskyddarstat tvivlar jag på att Abchazien hade överlevt så länge. Den ryska fredsbevarande styrkan CISP KF fungerade i praktiken som en gränsstyrka som bevakade gränsen mellan Abchazien och Georgien och såg till att den upprätthölls. Utan CISP KF och övrig rysk militär hjälp hade Georgien sannolikt kunnat vinna tillbaka Abchazien militärt, även om priset hade kunnat bli högt. Ryskt stöd har även kommit i andra former. De ryska passen som många abchazier fått är till stor hjälp då de abchaziska passen inte är internationellt gångbara. Det ryska medborgarskapet som passen medför har fördelar som varken Abchazien eller Georgien erbjuder. Den ryska pensionen är exempelvis högre än de abchaziska och georgiska motsvarigheterna, vilket är ett starkt incitament för abchazierna att skaffa ryskt medborgarskap (Shanahan Cutts 2008 s. 300). Passen spelade även en roll i kriget 2008 då Ryssland hävdade att de skyddade ryska medborgare när de gick in med trupper i Georgien (Blomgren 2008-08-09).

Tjetjenien däremot har ingen extern beskyddarstat, vilket innebär att de inte kan räkna med vare sig externt ekonomiskt, politiskt eller militärt stöd såsom Abchazien gör. När Ryssland startade det andra Tjetjenien-kriget fanns ingen hjälp att få och mycket riktigt gick Tjetjenien under som de facto-stat betraktat.

Kolstø påpekar att externa beskyddarstater kan utnyttja de facto-stater för sina egna syften, såsom att använda de facto-staten som påtryckningsmedel i en konflikt med moderstaten eller för att hävda sitt inflytande i regionen (2006 s. 733). Jag anser att Ryssland gjort så i fallet Abchazien.

6.5 Det internationella samhällets roll

Det internationella samhället har varit mer närvarande i Abchazien än i Tjetjenien. I båda fallen har de facto-staterna nekats inträde i det internationella samhället i form av suveränitet, men i Abchazien har FN och OSSE varit inblandade. FN i form av en mission med uppdrag att övervaka den ryska fredsbevarande styrkan och OSSE har varit en av parterna i förhandlingarna (MacFarlane 1997 s. 516-517). Trots detta kan man dock inte påstå att det internationella samhället spelat någon särskilt aktiv roll i konflikten mellan Abchazien och Georgien, utan har snarare betraktat den som en intern angelägenhet för Georgien som de inte velat bli inblandade i då det skulle kunna ses som en kränkning av den georgiska suveräniteten. Detta bedömer jag har varit till Abchaziens fördel då Ryssland genom CISP KF har skyddat deras gräns mot Georgien och även stött dem ekonomiskt och politiskt och genom den frysning av konflikten detta lett till garanterat deras överlevnad som de facto-stat. I Tjetjeniens fall har omvärldens bristande engagemang snarare missgynnade de facto-staten då det låtit Ryssland föra sitt brutala krig 1999-2009 i vilket Tjetjenien slogs i spillror då Putin lanserat det som ett led i kriget mot terrorism (Wood 2007 s. 137)

6.6 Demokratisering

Abchazien får omdömet delvis fritt av Freedom House och fem poäng för både politiska rättigheter och civila friheter (Freedom House 2008a). Resultatet kan jämföras med moderstaten Georgien som får fyra poäng i båda kategorierna (Freedom House 2008c). Skillnaden mellan de facto-stat och moderstat är i det här fallet inte särskilt stora och de hamnar båda inom spannet delvis fritt.

Tjetjenien bedöms enligt Freedom House vara icke fritt och fick för 2008 sju poäng för både politiska rättigheter och medborgerliga friheter. Detta kan jämföras med moderstaten Ryssland som också är icke fri men fick sex poäng för politiska rättigheter och fem poäng för medborgerliga friheter (Freedom House 2008b; Freedom House 2008d). Även i detta fall är moderstaten mer demokratisk än de facto-staten men de faller likväl bägge inom spannet icke fritt.

Det står klart att Abchazien är mer demokratiskt än Tjetjenien, då de har hållit val som av OSSE bedömts fria och rättvisa medan Kadyrov sätter sig över lagen och styr och ställer efter eget behag med hjälp av sin livvaktstyrka (Leijonhjelms et al 2009 s. 52). Jag tror att en del av förklaringen ligger i att Abchazien har upplevt en längre period av om inte fred (då det saknas ett fredsavtal) så åtminstone frånvaro av krig. Detta har gett dem möjlighet att påbörja en demokratiseringsprocess medan Tjetjenien varit upptagna med att dagligen kämpa för överlevnad. Demokratiseringsprocessen har gett Abchazien en fördel jämfört med Tjetjenien då regimens legitimitet ökat hos befolkningen.

6.7 Varför lever Abchazien kvar som de facto-stat medan Tjetjenien inte gör det?

Tabellen nedan visar en sammanställning över de fem faktorerna och huruvida de ökat sannolikheten för de facto-staterna Abchaziens och Tjetjeniens överlevnad. Som synes skiljer sig fallen åt vad gäller faktor 2 till 4. När man använder sig av Mill's "method of difference" är målet att finna en oberoende variabel som förklarar de olika utfallen för fallen som kompareras. Dock anser jag att det finns en bakomliggande variabel som förklarar skillnaderna i faktor 2 till 4, och den variabeln är Ryssland (Esaïsson 2007 s. 94).

Faktorer som främjat de facto-staternas överlevnad

	Abchazien	Tjetjenien
1) Symboliskt nationsbyggande	Ja	Ja, med viss reservation
2) Militär styrka	Ja	Ja, med viss reservation
3) Svag moderstat	Ja	Nej
4) Extern beskyddarstat	Ja	Nej
5) Det internationella samhällets roll	Ja	Nej
6) Demokratisering	Ja, med viss reservation	Nej

När det gäller 2) militär styrka så påverkar Ryssland både Abchazien och Tjetjenien fast på vitt skilda vis. Gällande Abchazien så har Ryssland ökat deras militära kapacitet under kriget 1992-1993 genom att skänka dem vapen och annan militär materiel samt även bidragit med militär personal. När det gäller Rysslands egen de facto-stat Tjetjenien är bilden en annan. Tjetjeniens militära styrka har gott och väl motsvarat Abchaziens, men om man mäter de facto-staternas militära kapacitet i jämförelse med moderstatens så är Tjetjenien att betrakta som betydligt svagare än Abchazien då Rysslands väpnade styrkor är mycket större än Georgiens.

Det är uppenbart att Ryssland även spelar roll när det gäller faktor 3), svag moderstat, då Ryssland utgör en mycket stark moderstat för Tjetjenien. Samtidigt påverkar Ryssland även fallet Abchazien genom den politik de för i sitt närområde vars mål är att behålla inflytande över de forna sovjetstaterna. De har försvagat Georgien ekonomiskt med det handelsembargo de haft sedan 2006 (Aale 2006-10-15) och i kriget 2008 visade de sin militära överlägsenhet. På så vis har de bidragit till en svag moderstat för Abchazien vilket är en bidragande orsak till att Georgien fortfarande har en de facto-stat på sitt territorium.

Ryssland är även en stor del i skillnaden mellan Abchazien och Tjetjenien rörandes faktor 4), extern beskyddarstat. Ryssland har fungerat som en stark beskyddarstat för Abchazien. De har stött de facto-staten ekonomiskt, politiskt och militärt, och utan denna omfattande hjälp bedömer jag att Abchazien inte skulle överlevt. Då Ryssland fungerar som en hegemon i regionen har Tjetjenien inte funnit någon extern beskyddarstat som varit villig att stötta dem i deras suveränitetssträvan.

Den sista faktorn, 5) det internationella samhällets roll, påverkas även den av Ryssland enligt min bedömning. Då Ryssland fortfarande är något av en stormakt med en post i säkerhetsrådet är det osannolikt att FN skulle anta en progressiv roll i konflikten med Tjetjenien då Ryssland har vetorätt mot eventuella resolutioner och insatser. Även i Abchazien har Ryssland haft en avskräckande effekt men inte i lika stor utsträckning då det trots allt inte handlat om ryskt utan georgiskt territorium. Därför hörsammades Georgiens vädjan om en FN-mission i Abchazien och UNOMIG fick i uppdrag att övervaka CISP KF.

Min slutsats blir därför den att det är Ryssland som i slutändan är förklaringen till varför Abchazien lever kvar som de facto-stat medan Tjetjenien inte gör det.

6.8 Analysmodellens förklaringskraft

Jag anser att Kolstøs analysmodell ger en förklaring till varför Abchazien lyckats överleva som de facto-stat medan Tjetjenien fallit för sin moderstats tryck. Min ansats till teoriutveckling behöver testas innan jag kan uttala mig om dess förklaringskraft, men preliminärt tror jag att demokratisering har samma effekt som symboliskt nationsbyggande, det vill säga legitimiteten för de facto-staten och de facto-regeringen ökar hos den egna befolkningen. Demokratisering tror jag

även har den effekten att legitimiteten för de facto-staten ökar i det internationella samhället, vilket även borde öka deras chans att en dag bli erkända.

6.9 Förslag till vidare forskning

Jag anser att det vore intressant att göra en mer kvantitativt inriktad komparativ studie där man studerar den totala populationen av de facto-stater. Ett annat förslag är att granska de facto-staternas ekonomi för att förstå hur de förmår leva vidare ekonomiskt trots att de står utanför det internationella samhället.

7 Referenser

- Aale, Per Kristian, 2006-10-15. "Rysk frost slår hårt mot georgiska viner" i *Dagens Nyheter*s nätupplaga. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/rysk-frost-slar-hart-mot-georgiska-viner-1.788735>. Senast besökt 2009-05-19.
- Blomgren, Jan, 2008-08-09. "Georgien har väckt den ryska björnen" i *Svenska Dagbladets* nätupplaga. http://www.svd.se/nyheter/utrikes/artikel_1540153.svd. Senast besökt 2009-05-13.
- Blomgren, Jan, 2009-03-08. "Kadyrov gör som han vill" i *Svenska Dagbladets* nätupplaga. http://www.svd.se/nyheter/utrikes/artikel_2567637.svd. Senast besökt 2009-05-05.
- Bowker, Mike, 2004. "Russia and Chechnya: The Issue of Secession" s 461-478 i *Nations and Nationalism*, vol 10, nr 4.
- Bäck, Hanna – Hadenius, Axel, 2008. "Democracy and State Capacity. Exploring a J-Shaped Relationship" s. 1-24 i *Governance*, vol 21, nr 1.
- Caspersen, Nina, 2008. "Separatism and Democracy in the Caucasus" s 113-136 i *Survival*, vol 50, nr 4.
- CIA, 2009a. *CIA World Factbook*. Uppslagsord Georgia. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gg.html>. Senast besökt 2009-05-13.
- CIA, 2009b. *CIA World Factbook*. Uppslagsord Russia. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>. Senast besökt 2009-05-13.
- Cornell, Svante E., 2002a. *Autonomy and Conflict: Ethnoterritoriality and Separatism in the South Caucasus - Cases in Georgia*. Uppsala: Department of Peace and Conflict Research, Uppsala University.
- Cornell, Svante E., 2002b. "Autonomy as a Source of Conflict: Caucasian Conflicts in Theoretical Perspective" s. 245-276 i *World Politics*, vol 54, nr 2.
- Cornell, Svante E. - Jonsson, Anna - Nilsson, Niklas - Häggström, Per, 2006. *The Wider Black Sea Region: An Emerging Hub in European Security*. Uppsala: The Silk Road Studies Program, Department of Eurasian Studies, Uppsala University.
- Esaiasson, Peter – Gilljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Elin, 2007. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts Juridik.
- Freedom House, 2008a. *Country Report: Abkhazia [Georgia] (2008)*. <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2008&country=7530>. Senast besökt 2009-05-17.

- Freedom House, 2008b. *Country Report: Chechnya [Russia] (2008)*. <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2008&country=7539>. Senast besökt 2009-05-17.
- Freedom House, 2008c. *Country Report: Georgia (2008)*. <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=47&nit=452&year=2008>. Senast besökt 2009-04-28.
- Freedom House, 2008d. *Country Report: Russia (2008)*. <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2008&country=7475>. Senast besökt 2009-05-19.
- Försvarsmakten, 2009. *Georgien – UNOMIG*. <http://www.mil.se/sv/i-varlden/Pagaende-insatser/unomig/>. Senast besökt 2009-05-19.
- Global Security, 2009. Uppslagsord military; Georgia Army. <http://www.globalsecurity.org/military/world/georgia/army.htm>. Senast besökt 2009-05-13.
- Graney, Katherine, 2004. "Chechnya" s. 118-142 i Bahcheli, Tozun – Bartmann, Barry – Srebrnik, Henry (red), 2004. *De Facto States: The Quest For Sovereignty*. New York: Routledge.
- Grugel, Jean, 2002. *Democratization: A Critical Introduction*. New York: Palgrave Macmillan.
- Helgdagar.com, 2009. http://www.helgdagar.com/holidays_2009_811.htm. Senast besökt 2009-04-28.
- Jackson, Robert, 1990. *Quasi-states: Sovereignty, International Relations and the Third World*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kartcentrum, 1988. *Lantmäteriets Världsatlas*. Gävle: Kartcentrum.
- Kolossov, Vladimir – O'Loughlin, John, 1999. "Pseudo-states as Harbingers of a New Geopolitics – the Example of the Trans-Dniester Moldovan Republic (TMR)" i Newman, David (red), 1999. *Boundaries, Territory, and Postmodernity*. London: Frank Cass.
- Kolstø, Pål, 2006. "The Sustainability and Future of Unrecognized Quasi-States" s. 723-740 i *Journal of Peace Research*, vol 43, nr 6.
- Kolstø, Pål – Blakkisrud, Helge, 2008. "Living with Non-recognition: State- and Nation-building in South Caucasian Quasi-states" s. 483-509 i *Europe-Asia Studies*, vol 60, nr 3.
- Larsson, Robert L. (red), 2008. *Det kaukasiska lackmustestet: konsekvenser och lärdomar av det rysk-georgiska kriget i augusti 2008*. Stockholm: FOI. <http://www2.foi.se/rapp/foir2563.pdf>. Senast besökt 2009-05-23.
- Leijonhielm, Jan – Hedenskog, Jakob – Knoph, Jan T. – Larsson, Robert L. – Oldberg, Ingmar – Roffey, Roger – Tisell, Maria – Westerlund, Fredrik, 2009. *Rysk militär förmåga i ett tioårsperspektiv – ambitioner och utmaningar 2008*. Stockholm: FOI. <http://www2.foi.se/rapp/foir2707.pdf>. Senast besökt 2009-05-18.
- Linde, Jonas – Ekman, Joakim, 2006. *Demokratiseringsprocesser: teoretiska ansatser och empiriska studier*. Lund: Studentlitteratur.
- Lynch, Dov, 2004. *Engaging Eurasia's States: Unresolved Conflicts and De Facto States*. Washington: United States Institute of Peace.

- MacFarlane, Neil S., 1997. "On the frontlines in the near abroad: the CIS and the OSCE in Georgia's civil wars." s 509-525 i *Thirld World Quarterly*, volym18, nr 3.
- Malek, Martin, 2006. "State Failure in the Caucasus: Proposals for an Analytical Framwork" s. 441-460 i *Transition Studies Review*, vol 13, nr 2.
- McGarry, John, 2004. "Foreword: De facto states and the international order" s. IX-XI i Bahcheli, Tozun – Bartmann, Barry – Srebrnik, Henry, 2004. *De Facto States: The Quest For Sovereignty*. New York: Routledge.
- Mihalkanin, Edward, 2004. "The Abkhazians: A National Minority in Their Own Homeland" s. 141-163 i Bahcheli, Tozun – Bartmann, Barry – Srebrnik, Henry (red), 2004. *De Facto States: The Quest For Sovereignty*. New York: Routledge.
- Mitchell, Lincoln A., 2006. "Democracy in Georgia since the Rose Revolution" pp 669-676 i *Orbis*, vol 50, nr 4.
- Nevéus, Ingmar, 2009-04-16. "Ryska trupper lämnar Tjetjenien" i *Dagens Nyheter* nätupplaga. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/krigsslut-utan-jubel-for-tjetjenien-1.845188>. Senast besökt 2009-05-05.
- Nilsson, Per Olov, 1998. "Bättre ett försvar i en grå ekonomi än ett försvar utan pengar alls" i *Framsyn*, nr 6. http://www.foi.se/FOI/templates/Page____712.aspx. Senast besökt 2009-05-12.
- OSSE, 2009. *OSCE Mission to Georgia*. <http://www.osce.org/georgia/13203.html>. Senast besökt 2009-04-28.
- Pegg, Scott, 1998. *International Society and the De Facto State*. Aldershot: Ashgate Publishing Ltd.
- Ratner, Steven R. – Abrams, Jason S., 2001. *Accountability for Human Rights Atrocities in International Law – Beyond the Nuremberg Legacy*. Oxford: Oxford University Press.
- Sakwa, Richard, 2003. "Chechnya: A Just War Fought Unjustly?" s. 156-186 i Coppieters, Bruno – Sakwa, Richard (red), 2003. *Contextualizing Secession: Normative Studies in a Comparative Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Sakwa, Richard, 2005. "Introduction: Why Chechnya?" s. 1-20 i Sakwa, Richard (red), 2005. *Chechnya: From Past to Future*. London: Anthem Press.
- Shanahan Cutts, Noelle M., 2008. "Enemies Through the Gates: Russian Violation of International Law in the Georgia/Abkhazia Conflict" s. 281-310 i *Case Western Reserve Journal of International Law*, vol 40, nr 1-2.
- Sjöström, Sten, 2006-03-06. "Stora problem för ny tjetjensk ledare" i *Sveriges Radio – Ekots* nätupplaga. <http://www.sr.se/cgi-bin/ekot/artikel.asp?Artikel=809699>. Senast besökt 2009-05-24.
- Suny, Ronald Grigor, 1994. *The Making of the Georgian Nation*. Andra upplagan. Bloomington & Indianapolis: Indiana University Press.
- Sävborg, Ebba, 2008. *Tjetjenien: Sverige och Tjetjenien*. http://www.sakerhetspolitik.se/templates/Level2Page____503.aspx. Senast besökt 2009-05-18.
- Teorell, Jan – Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara*. Malmö: Liber.

- Tilly, Charles, 2007. *Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- UNOMIG 2009. *Resolution 1866*.
http://www.unomig.org/data/file/1015/090213_SRES_1866.pdf. Senast besökt 2009-05-23.
- Von Uexküll, Nina, 2009. *Georgien: Fördjupning*.
http://www.sakerhetspolitik.se/templates/Level2Page___532.aspx. Senast besökt 2009-05-18.
- Walker, Edward W., 2003. *Dissolution: Sovereignty and the Breakup of the Soviet Union*. Oxford: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.
- Wienkonventionen om traktaträtten, 1969.
- Winiarski, Michael, 2008-10-05. "Abchaziens framtid bestämmer vi själva" i *Dagens Nyheter*s nätupplaga. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/abchaziens-framtid-bestammer-vi-sjalva-1.556201>. Senast besökt 2009-04-28.
- Wood, Tony, 2007. *Chechnya: The Case for Independence*. London: Verso.